

Súd: Okresný súd Liptovský Mikuláš
Spisová značka: 1P/7/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6118343318
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 09. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Podhorcová
ECLI: ECLI:SK:OSLM:2019:6118343318.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Liptovský Mikuláš sudkyňou JUDr. Katarínou Podhorcovou vo veci starostlivosti o maloletého E. P., nar. XX. XX. XXXX, bytom pri matke, zastúpeného kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Liptovský Mikuláš, so sídlom M. M. Hodžu 30, Liptovský Mikuláš, IČO: 30 794 536, dieťa matky E. E., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom Z. C., prechodne bytom D. XXX/XX, A. E., a otca D. P., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom B. F. XXX/X C., t. č. v Ústave na výkon trestu odňatia slobody Hrnčiarovce nad Parnou, Trnava, v konaní o návrhu otca na zníženie výživného a uloženie povinnosti podávať informácie o dieťati, takto

rozhodol:

I. Súd návrh otca na zníženie výživného **z a m i e t a**.

II. Matke sa **u k l a d á** povinnosť jedenkrát mesačne, vždy ku poslednému dňu kalendárneho mesiaca, písomne informovať otca o podstatných náležitostiach týkajúcich sa maloletého, spolu s doručením aktuálnej fotografie maloletého.

III. Žiaden z účastníkov **n e m á** nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Dňa 5. 10. 2018 podal otec D. P. návrh na zníženie výživného k maloletému dieťaťu a návrh na nariadenie povinnosti matke pravidelne ho informovať o maloletom. Návrh odôvodnil tým, že rozsudkom Okresného súdu Banská Bystrica, č. k. 32P/223/2017-45, bol maloletý zverený do osobnej starostlivosti matky a otcovi bola určená vyživovacia povinnosť sumou 120,- eur mesačne. Z dôvodu, že v súčasnosti sa otec nachádza v Ústave na výkon trestu odňatia slobody v Hrnčiarovciach nad Parnou, a v čase podania návrhu bol bez príjmu, a tiež už nemá žiadne finančné prostriedky, žiada o zníženie vyživovacej povinnosti na minimálnu výšku. Uloženie informačnej povinnosti matke odôvodňuje tým, že matka mu neposkytuje žiadne informácie a úmyselne zabraňuje styku so starými a krstnými rodičmi, i s ním samotným.

2. V doplňujúcom písomnom vyjadrení otec poukázal na skutočnosť, že odsúdený je na trest odňatia slobody vo výmere 48 mesiacov. S vyživovacou povinnosťou zaťažuje svojich rodičov, psychicky i finančne. Otec je na čiastočnom invalidnom dôchodku, matka je starobná dôchodkyňa. Otec súčasne žiadal, aby boli sociálnym pracovníkom preskúmané pomery, v ktorých maloletý žije, pretože matka mu nepodáva žiadne informácie o zdravotnom a psychickom vývine maloletého.

3. Okresný súd Liptovský Mikuláš uznesením zo dňa 6. 8. 2019 ustanovil za kolízneho opatrovníka pre maloletého E. P. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Liptovský Mikuláš.

4. Na pojednávani dňa 19. 9. 2019 otec zotrval na svojom návrhu a vo svojej výpovedi po zákonom poučení uviedol, že hlavným dôvodom návrhu na zníženie výživného je skutočnosť, že je vo výkone trestu odňatia slobody a nedisponuje takým príjmom ako predtým. Odsúdený bol za výtržnivosť a vyhrážanie, keď poškodenou bola matka maloletého. On nastúpil do výkonu trestu dňa 22. 6. 2018. V inej veci mu bola premenená podmienka vo výmere 36 mesiacov, a tak celkový vymeraný trest je 48 mesiacov. Zaradený je do výkonu práce, pracovné povinnosti si plní. Žiadosť o podmienené prepustenie z výkonu trestu si môže podať v máji 2020. O synovi nemá informácie od nástupu do výkonu trestu. Predtým sa s ním stretával, keď to dovolila matka, naposledy 9. 6. 2018, t. j. pred nástupom na výkon trestu. Matke písal list na začiatku výkonu trestu odňatia slobody, neodpísala mu, preto sa rozhodol, že s ňou nebude komunikovať. Za vykonanú prácu v ÚVTOS sú mu poskytované odmeny. Pokiaľ ide o doposiaľ určené výživné, uhrádzajú ho rodičia prostredníctvom exekútora. V priebehu konania otec zmenil návrh zaviazat kolízneho opatrovníka poskytovaním informácií o maloletom na návrh na uloženie tejto povinnosti matke.

5. Matka na pojednávani vyjadrila nesúhlas s návrhom otca na zníženie výživného. Poukázala na skutočnosť, že maloletý nastúpil v septembri do materskej školy, kde sa platí za stravu 31,- eur mesačne, školné 31,- eur mesačne. Maloletý má oneskorený vývoj, chodia na kontroly ku neurológovi, do metabolickej ambulancie, ku psychologičke, na ORL, a keďže všetky ambulancie sa nenachádzajú v Liptovskom Mikuláši, navštevujú ich aj v Ružomberku a Martine. Aktuálne syn užíva sirup na podporu mozgových činností, za ktorý platí 16,39 eur, jedno balenie stačí na tri týždne. Minimálne jeden, dvakrát do mesiaca chodievajú do odborných ambulancií, podľa toho, ako ich zavolajú, cestujú autobusom, alebo vlakom. Ona stále pracuje v spoločnosti O., J..S..Z., s príjmom, ako uviedol zamestnávateľ. V domácnosti bývajú štyria, ona a jej tri deti. Na ďalšie dve deti dostáva pravidelne výživné po 100,- eur mesačne. Keď jej chýbajú prostriedky, pomáha jej exmanžel i jeho matka, a to finančne i materiálne. Pokiaľ ide o kontakt maloletého so starými rodičmi zo strany otca, keď prišli do Liptovského Mikuláša, raz im ho priviedla a dohodli sa, že ak sa s ním budú chcieť opäť stretnúť, dajú jej vedieť, avšak odvtedy neboli. Ona im oznámila, že kedykoľvek môžu prísť za maloletým, v kontakte im nebráni. Píše si aj s otcovou sestrou, ktorá veľakrát napísala, že sa chystá navštíviť ich, ale neprišla. Jej podáva informácie o zdravotnom stave, o vyšetreniach, o výletoch, posielala i fotografie. Matka predložila súdu listinné dôkazy, s ktorých obsahom bolo oboznámené, svedčiace o výdavkoch na materskú školu, zdravotnú starostlivosť, na domácnosť. Matka vyjadrila súhlas s návrhom otca na poskytovanie informácií o maloletom, poprela však, že by nejaký list od otca dostala. Ona nemala informácie, kde sa nachádza v ústave na výkon trestu odňatia slobody. Nemá problém otca informovať o maloletom. Jeho sestra jej odmietla dať otcovu adresu kvôli tomu, aby jej niečo nevypisoval, vzhľadom k tomu, aký bol predtým. Súhlasí s návrhom otca informovať ho každý mesiac o synovi, a tiež mu posielat fotografie. Ku osobným, majetkovým a bytovým pomerom uviedla, že býva v nájomnom byte patriacom súkromnej osobe, platí za nájom 315,- eur mesačne, za plyn 18,- eur mesačne. Je zdravá, aj dve staršie deti.

6. Okrem výsluchu matky a otca súd vykonal dokazovanie oboznámením s obsahom spisu, najmä s listinnými dôkazmi preukazujúcimi výdavky matky, s dokladmi preukazujúcimi príjem otca v ústave na výkon trestu odňatia slobody, a s dokladmi preukazujúcimi pracovné hodnotenie a príjem matky.

7. Matka je zamestnankyňou v spoločnosti O., J..S..Z., A. E., od 14. 1. 2019. Pracovnú zmluvu má uzatvorenú na dobu určitú do 13. 1. 2020. Z príjmu sú jej zrážané exekučné zrážky u viacerých exekútorov. Pracovná morálka je primeraná požiadavkám zamestnávateľa. Jej výkon dosahuje hodnoty 100 % i viac. Svoju prácu odvádza kvalitne, a aj jej dochádzka je vzorná. Čistý priemerný mesačný príjem za obdobie od januára 2019 do júla 2019 predstavuje sumu 516,06 eur. Matka poberá daňový bonus v sume 88,68 eur. Práceschopná nebola, ošetrovala člena rodiny od 12. 2. 2019 do 18. 2. 2019, s denným vymeriavacím základom 17,9972 eur.

8. Zo správy Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Hrnčiarovce nad Parnou vyplýva, že otec je zaradený do práce. Jeho čistá pracovná odmena predstavovala sumy 18,82 eur vo februári, 34,28 eur v marci, 22,55 eur v apríli, 30,86 eur v máji, 30,12 eur v júni 2019. Predpokladaný koniec trestu má 1. 5. 2022. Povinný sa nachádza vo výkone trestu odňatia slobody, počas ktorého môže byť viackrát zaradený a vyradený z práce, podľa možností ústavu. V prípade, že bude pracovne zaradený a poberat pracovnú odmenu, budú sa mu vykonávat zrážky na uspokojenie uvedených pohľadávok. Zrážky na výživné boli realizované vo februári 2019 5,64 eur, v marci 2019 10,28 eur, v apríli 2019 6,76 eur, v máji 2019 9,25 eur, v júni 2019 9,03 eur.

9. V záverečnom návrhu otec navrhol znížiť vyživovaciu povinnosť voči maloletému na sumu 29,- eur mesačne, taktiež navrhol uložiť matke informačnú povinnosť jedenkrát do mesiaca o maloletom. Matka v záverečnom vyjadrení nesúhlasila s návrhom otca na zníženie výživného, s informačnou povinnosťou vyjadrila súhlas. Zástupkyňa kolízneho opatrovníka v záverečnom návrhu uviedla, že nesúhlasia so znížením výživného. Navrhujú uložiť matke informačnú povinnosť raz mesačne, spolu so zasielaním fotografií.

10. Podľa ust. § 62 ods. 1 Zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

11. Podľa ust. § 62 ods. 2 Zákona o rodine obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

12. Podľa ust. § 62 ods. 3 Zákona o rodine každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery, je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené, neplnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitého zákona.

13. Podľa ust. § 62 ods. 4 Zákona o rodine pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

14. Podľa ust. § 62 ods. 5 Zákona o rodine výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

15. Podľa ust. § 75 ods. 1 Zákona o rodine pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

16. Podľa ust. § 76 ods. 1 Zákona o rodine výživné sa platí v pravidelných opakujúcich sa sumách, ktoré sú zročné vždy na mesiac dopredu.

17. Podľa ust. § 78 ods. 1 Zákona o rodine dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa menia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

18. Na základe vykonaného dokazovania, je preukázateľné, že návrh otca na zníženie výživného nie je dôvodný. Od poslednej úpravy výživného vo vzťahu ku jeho maloletému synovi uplynulo jeden a pol roka. Rozsudkom Okresného súdu Banská Bystrica, č. k. 32P/223/207-45 zo dňa 8. 3. 2018, bola schválená rodičovská dohoda, na základe ktorej bol maloletý zverený do osobnej starostlivosti matky, ktorá maloletého zastupuje a spravuje jeho majetok v bežných veciach. Otec sa zaviazal prispievať na výživu maloletého výživným vo výške 120,- eur mesačne, počnúc dňom 1. 8. 2017. Zročné výživné za obdobie od 1. 8. 2017 do 8. 3. 2018 sa otec zaviazal zaplatiť do 30. 4. 2018. V čase ostatného rozhodovania o výživnom bol čistý príjem otca 700 - 800,- eur mesačne. Cestovné výdavky do práce a späť predstavovali v jeho rozpočte nákladovú položku 100,- eur mesačne. Nemá ďalšiu vyživovaciu povinnosť. Pracoval v Bratislave, býval vo firemnom byte, za ktorý nemusel platiť. Matka bola samostatne zárobkovo činnou osobou v oblasti poisťovníctva, finančníctva, jej príjem bol v čase ostatného rozhodovania o výživnom cca 600 - 700,- eur mesačne. Taktiež poberala rodičovský príspevok a rodinné prídavky. Iný príjem nemala, s otcom nežili od obdobia, kedy bol vzatý do väzby, t. j. od 9. 7. 2017. S maloletým a ďalšími dvomi deťmi žila v dvojizbovom prenajatom byte, kde za nájom platila 380,- eur mesačne. Poberala výživné na ďalšie dve deti po 100,- eur mesačne jednotlivo.

19. Z pripojeného spisového materiálu Okresného súdu Zvolen, sp. zn. 3T/98/2013 mal súd preukázané, že súd dňa 14. 11. 2018 rozhodol o neosvedčení sa otca v skúšobnej dobe a nariadil mu trest odňatia slobody v trvaní troch rokov, so zaradením v ústave na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia. Z odôvodnenia uvedeného uznesenia vyplýva, že otec bol uznaný vinným zo zločinu krádeže podľa § 212 ods. 2 písm. a), 4 písm. b) Trestného zákona a rozsudkom Okresného súdu Zvolen sp. zn. 3T/98/2013, zo dňa 22. 10. 2013 mu bol uložený úhrnný súhrnný a spoločný trest odňatia slobody v trvaní 36 mesiacov, so skúšobnou dobou a probačným dohľadom v trvaní 60 mesiacov. Rozsudok nadobudol právoplatnosť 6. 11. 2013. Rozsudkom Okresného súdu Zvolen, sp. zn. 4T/216/2016 zo dňa 18. 4. 2018 bol otec uznaný za vinného z prečinu výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. a), prečinu ublíženia na zdraví, podľa § 156 ods. 1, 2 písm. a) Trestného zákona, a prečinu nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1, ods. 2 písm. b) Trestného zákona, a bol mu uložený úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 12 mesiacov, so zaradením do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia. Zo skutkovej vety dotknutého rozsudku a odôvodnenia rozhodnutia vyplýva, že poškodenou bola opakovane matka maloletého E. E.. Otcovi súčasne bolo uložené ambulantné ochranné protialkoholické liečenie.

20. Na základe výsledkov vykonaného dokazovania súd konštatuje, že došlo ku zásadnej zmene pomerov na strane maloletého dieťaťa i na strane otca. Maloletý nastúpil v septembri 2019 do materskej školy, čím stúpli výdavky matky, súvisiace so starostlivosťou o maloletého. Oproti obdobiu predchádzajúceho rozhodovania o výživnom príjme matky poklesol minimálne o 80,- eur. Matka už nevykonáva živnostenskú činnosť, ale je zamestnankyňou. Stále má vyživovaciu povinnosť ku trom maloletým deťom. Otcovi ďalšia vyživovacia povinnosť nepribudla. Podstatným argumentom otca pri podaní návrhu na zníženie výživného je konštatovanie, že sa mu znížil príjem v dôsledku nástupu na výkon trestu odňatia slobody.

21. Súd poukazuje na skutočnosť, že vykonávanie trestu odňatia slobody otcom je ním zavinený subjektívny stav. V súlade s ustanovením § 75 ods. 1 prvej vety Zákona o rodine, súd pri posudzovaní vyživovacej povinnosti rodiča prihliada na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. V rámci aplikačnej praxe súd vyhodnocuje potencialitu príjmov povinného rodiča. V konaní bolo jednoznačne a bez pochybností preukázané, že v dôsledku opakovanej, závažnej trestnej činnosti, sa otec pripravil o pravidelný zdroj príjmu, ktorý mal na slobode. Skutočnosť, že otec aktuálne vykonáva trest odňatia slobody za rozsiahlejšiu a závažnejšiu trestnú činnosť, nemôže byť hodnotená ako výhoda otca v rámci vyživovacej povinnosti. Hoci súd konštatuje zásadnú zmenu pomerov na strane otca, nejde o zmenu pomerov, ktorú by bolo možné vyhodnotiť ako relevantné dôvody pre zníženie vyživovacej povinnosti. V prípade, ak by súd vyhovel návrhu otca na zníženie výživného, išlo by o nelogické rozhodnutie, ktoré by podporovalo iracionálne úvahy povinného rodiča, na základe ktorých by malo byť fakticky výhodou vykonávanie trestu odňatia slobody pre úmyselnú trestnú činnosť. V uvedenej súvislosti súd zdôrazňuje a pripomína otcovi, že je to matka, ktorá zabezpečuje výlučne osobne osobnú starostlivosť o maloletého, a fakticky supluje túto rolu i za otca. Bol to otec, kto zavinil uvedený stav, okrem iného i protiprávnym konaním vo vzťahu ku matke maloletého. Matka musí vynakladať zvýšené úsilie na zadovažovanie dostatočného príjmu do rodiny, aj v záujme uspokojovania potrieb maloletého.

22. Návrh otca súd považuje za požiadavku, ktorá je v príkrom rozpore jednak s posudzovanou potencialitou príjmov, a taktiež v rozpore s etickým postojom vo vzťahu ku matke maloletého. V súčasnosti je pravidelne uhrádzané výživné cestou rodičov otca, prostredníctvom exekútora, a to perspektívne do ukončenia výkonu trestu odňatia slobody otca, s čiastočnou úhradou výživného z odmeny vyplácanej otcovi vo výkone trestu odňatia slobody. Podľa jeho vlastného vyjadrenia, o podmienечné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody môže požiadať najskôr v máji 2020. Povinnosťou každého rodiča je v rámci svojich možností, schopností i zdravotného stavu podieľať sa na zabezpečovaní primeraného zdroja výživy maloletého dieťaťa. Páchanie trestnej činnosti nemôže byť ospravedlniteľným dôvodom, akceptujúcim zníženie vyživovacej povinnosti povinného rodiča. Rodič by mal s primeranou starostlivosťou hospodáriť s finančnými prostriedkami i do budúcnosti, v záujme minimalizovania negatívnych dôsledkov novej finančnej núdze v budúcnosti. v súvislosti s výkonom trestu odňatia slobody otca súd tiež zdôrazňuje, že u otca prichádza do úvahy podmienечné prepustenie v závislosti na splnení zákonných kritérií, pričom podľa jeho vlastného vyjadrenia, by tak mohlo nastať už v období po máji 2020. Súčasne súd poukazuje na aktuálny stav, keď otec je pravidelne zaradovaný do práce, aj keď s výrazne nižším príjmom, aký dosahoval pred nástupom na výkon trestu odňatia slobody,

ale v uvedenej súvislosti opäť súd zdôrazňuje, že tento stav nastal v dôsledku zavineného konania otcom samotným.

23. Na základe uvedeného súd návrh otca ako nedôvodný zamietol. Pokiaľ ide o informačnú povinnosť matky, súhlasné stanovisko vyjadrila i matka a kolízny opatrovník. Na základe uvedeného súd zviazal matku k informačnej povinnosti otca v súlade s ustanovením § 24 ods. 5 Zákona o rodine. Matke súd uložil povinnosť informovať otca písomne vždy k poslednému dňu kalendárneho mesiaca o podstatných náležitostiach týkajúcich sa maloletého, spolu s doručením aktuálnej fotografie maloletého.

24. O trovách konania súd rozhodol podľa § 52 Civilného mimosporového poriadku, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní od jeho doručenia na Okresnom súde Liptovský Mikuláš. Odvolanie môže podať účastník, v neprospech ktorého bolo rozhodnutie vydané. O odvolaní rozhodne Krajský súd v Žiline.

Popri všeobecných náležitostiach je potrebné v odvolaní uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkovi, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie na peňažné plnenie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov, alebo návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému podľa § 370 a nasl. CMP.

Rozsudky o výživnom sú vykonateľné doručením rozsudku.